

Navrhovaný text Zásad říká (144): „*Kázání je slovo, které se slyší, svátosti jsou slovo, které se vidí.*“ A o větu dál: „*Přítom svátosti nepokládáme jenom za prázdné symboly, ale za reálná znamení, která za předpokladu víry dávají to, co znázorňují.*“

- Svátosti „znázorňují“, jsou názorné, sdělné. Co znázorňuje Večeře Páně? Sycení a obdarovávání, stolování a bratrství, svornost a rovnost, a jistě – na způsob starozákonních hostin – i podíl na oběti, na jejích příčinách a účincích.
- Svátosti ovšem nejen „znázorňují“ ani nejsou „jenom prázdnými symboly“, jen směrovkami či odkazy, jejichž význam by ležel kdesi mimo ně: takže na chlebu a vínu vlastně nezáleží, „jde přece o duchovní věci, ne o tělesné“. Ne! Svátosti jsou „reálná znamení, která za předpokladu víry dávají to, co znázorňují“. (Osobně bych raději řekl: „...která víře, pouhé víře, dávají to, co znázorňují“; anebo formulací Leuenberské konkordie, ke které se s dalšími reformovanými a luterskými církvemi hlásí i Církev bratrská: „víra přijímá Večeři Páně ke spasení, nevěra k soudu“). Svátosti tedy víře dávají, víra v nich přijímá. Bůh sám nám jimi – pro Kristovu oběť a účastenstvím Ducha svatého – něco dává. V tom smyslu bychom onu první citovanou větu mohli taky obrátit: Svátost je viditelným slovem, ano, ale obdobně je kázání slyšitelnou svátostí: svátostí coby pozemským nástrojem, pomocí něhož s námi Bůh – pro Kristovu oběť a účastenstvím Ducha svatého – jedná.
- Co však ona „reálná znamení“ víře dávají? To myslím nejlépe vyčteme ze slov ustanovení, která i proto vždy musí tak či onak zaznít. „*Ve večeři Páně vzkříšený Ježíš Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly*

vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem.“ To jsem zase citoval z Leuenberské shody. Kristus sám se nám skrze své slovo s chlebem a vínem Večeře Páně dává. Anebo řečeno s Druhou helvetskou konfesí: dává nám „to, co nám bylo připraveno vydáním těla a krve Páně za nás na smrt, to jest samo odpuštění hříchů, osvobození a život věčný tak, že Kristus žije v nás a my v něm“. A doplňme: když jíme a pijeme, dává nám i své ujištění, jistotu, naději až za smrt, že totiž Kristus s námi zase jednou bude jíst a pít – ve svém království (L 22,15-18).

- Ale doplňme ještě něco: Kristus nám dává sebe ve svém těle a krvi, a tak - vždy znovu – obnovuje i naši účast na *společenství* svého těla. Nejen tak, že *společně* na Krista vzpomínáme a *společně* za něj děkujeme a *společně* přísaháme a spojujeme se tak v „jakési svaté spříseženství“, jak píše Zwingli (s. 93). Nýbrž Kristus sám z nás – jako z mnoha zrn – tvoří jeden chléb a jedno tělo, své tělo. Apoštolovými slovy (1K 10,17): „Protože je jeden chléb, jsme i my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme účast na jednom chlebu.“ Kristus nám spolu se sebou dává jeden druhého (a v druhých zas sebe sama): a dává nám tím pádem jeden druhého *na zodpovědnost*:
- „Čekejte jeden na druhého,“ napomíná proto Pavel věřící v Korintu (1K 11,33). Tam si totiž někteří Večeři Páně slavili jen mezi svými (11,18n), ve své „skupině“ (ČEP) – doslova ve své „herezi“ a svém „schismatu“ -, a na druhé, na chudé a otroky, nečekali; ani jim nenechali nic k jídlu, a sami se zatím mezi svými obžrali a opili. To ale „už není *společenství večeře Páně*,“ píše ostře Pavel; to je „*nehodný způsob*“ stolování (v27): nebrat ohled, vylučovat někoho kvůli sociálním rozdílům. Pavel proto nařídil, aby se hladovci najedli doma. My už ze stolu Páně jíme jen sousto

a upijíme jen malý hlt: nikdo už nemusí být u stolu Páně zahanben proto, že je chudý; uposlechli jsme Pavlův recept. Avšak nepropadáme *tu a tam*, my probuzenci, jakési *zduchovnělé* odrůdě korintského hříchu? Totiž když se na ty, kteří jedí a pijí s námi, neohlížíme kvůli své duchovní intimitě? Když jsme tak zahleděni do svého nitra, že ty druhé k Večeři Páně vlastně ani nepotřebujeme, protože jde – tak to někdy z kazatelen zaznívá - o *mé* nitro, o *můj* vztah s Pánem: A soused – pohybem v lavici či ve frontě, šepotem či dokonce hlasitým zdravením – mě z mé samoty vyrušuje? Takže už takříkajíc neslavíme ani po „*skupinách*“, nýbrž každý sám? Není to naše reformované a probuzenecké pokušení? K Večeři Páně ale toto vzájemné vyrušování a vzájemné ohledy patří – toto čekání jeden na druhého, tito rušiví druzí, sestry a bratři... A to zásadně: stejně jako slova ustanovení, stejně jako konzumace chleba a vína, stejně jako Kristus ve svém Duchu.

Končím: Svátosti zvěstují evangelium a evangelium s jeho dary věřícímu dávají a přivlastňují. Bůh nám v nich dává Krista, Kristus sám se nám dává; a dává – a svěřuje - nám tak i sebe navzájem.

Chléb večeře Páně jest tělo Pána Jezu Krista za nás vydané a víno v kalichu krev jeho za nás vylitá na odpuštění hříchů. Tak zajisté zjevně Kristova slova znějí: To jest mé tělo, to jest krev má. Kteráž slova ne jinam než k chlebu a vínu obráceny býti mají. Tělo pak a krev ne jiné se rozumněti mohou, než to vlastně tělo Kristovo, kteráž z nás a pro nás byl přijal a nám za pokrm mukami připravoval, a ta vlastně krev (v níž jeho život, život věčný byl, 3 Moj. 17, 1; Jan 1, 4), kterouž on z těla svého štědře vylévaje za nápoj církvi své připravoval. Těm tedy slovům tak, jakž byly vysloveny rozuměno býti má (bez přidávání a ujímání) věříme.

— Bratrské vyznání čl. 13:2-3

O velebné svátosti kšaftu poslední večeře od samého Krista Pána před utrpením jeho nařízené, věříme a vyznáváme, že ten chléb v též večeři jest pravé tělo Krista Pána za nás dané a zrazené a víno v kalichu jest pravá krev Pána našeho Ježíše Krista za nás vylitá na odpuštění hříchů a přijímajícím se podává, aby jedouce tělo a pijíce krev Krista Pána to činili na připomínání a zvěstování smrti jeho nevinné, dokavadž nepřijde.

— Česká konfese 15:1